

၁၉၇၃ ၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်လှန်ရေးကောင်စီ

ဥပဒေအမှတ် ၂၂

အခန်း (၁)

အမည်၊ စတင်အာဏာတည်သည့်နေ့ရက် သက်ဆိုင်ခြင်း

ပုဒ်မ ၁။ (က) ဤဥပဒေကို ၁၉၇၃ခုနှစ် စကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေးဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

(ခ) ဤဥပဒေသည် ချက်ချင်း အာဏာတည်ရမည်။

ပုဒ်မ ၂။ ဤဥပဒေသည် အောက်ဖော်ပြပါဥပဒေများနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်-

(က) ဤဥပဒေ အာဏာမတည်မီက ဥပဒေပြု အာဏာပိုင်တစ်ရပ်ရပ်က ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အက်ဥပဒေများ၊ ဥပဒေများ၊ တစ်ချက်လွတ်ဥပဒေများ၊နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ၊ အမိန့်များနှင့် ကြေညာချက်များ၊

(ခ) ဤဥပဒေအာဏာတည်ပြီးနောက်တွင် ဥပဒေပြု အာဏာပိုင်တစ်ရပ်ရပ်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေ များ၊ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ၊ အမိန့်များနှင့်ကြေညာချက်များ။

အခန်း (၂)

အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေးလမ်းညွှန်များ

ပုဒ်မ ၃။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရေး လမ်းညွှန်များသည် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်စေရမည်-

(က) ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်တွင်ပါဝင်သော စကားရပ်များသည် သာမန်နေ့စဉ်သုံး အနက် အဓိပ္ပာယ်ကိုဆောင်စေရမည်။သို့ရာတွင် ရှေ့နောက်စကားတို့၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့် အညီ သီးခြားအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုပေးရန် လိုအပ်သော စကားရပ်သည် ယင်းသီးခြား အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်စေရမည်။

(ခ) ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ယင်းဥပဒေကို ပြုသည့် အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်း၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီအောင် ဖွင့်ဆိုစေရမည်။

- (ဂ) ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ဆိုရာ၌ ယင်းဥပဒေ မပြဋ္ဌာန်းမီက ရှိရင်းစွဲဖြစ်သောသက်ဆိုင်ရာဥပဒေများအရဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည့်အခြေအနေကို လည်းကောင်း၊ ယင်းအခြေအနေကို မည့်သည့်အကြောင်းကြောင့် မည်သို့မည်ပုံ ပြင်ဆင်ရန် လိုကြောင်းကို လည်းကောင်းထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။
- (ဃ) အထူးဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်တွင်ပါရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်သည် ယေဘုယျဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်တွင် ပါရှိသော သက်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လွှမ်းမိုးသည်။ ဥပဒေတစ်ရပ် ရပ်တွင် ပါရှိသော အထူးပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်သည် ယင်းဥပဒေတွင်ပါရှိသော ယေဘုယျပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လွှမ်းမိုးသည်။
- (င) ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်တွင် နောက်ကြောင်းပြန်၍ အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်ဟု အတိ အလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိလျှင် ယင်းဥပဒေသည် နောက်ကြောင်းပြန် အာဏာသက် ရောက်မှုမရှိစေရ။
- (စ) လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်သာ သက်ဆိုင်သော ဥပဒေတွင် တစ်နည်းတစ်ဖုံ ဖော်ပြထား ခြင်း မရှိလျှင် ယင်းဥပဒေသည် နောက်ကြောင်းပြန်၍ အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရမည်။
- (ဆ) ရှေးဦးကျသော ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်နှင့် နောက်ကျသော ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ကွဲလွဲ ဆန့်ကျင်နေပါက နောက်ကျသောဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်သည်အတည်ဖြစ်စေရမည်။

ပုဒ်မ ၄။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ဆိုရာ၌ ယင်းဥပဒေကို မပြဋ္ဌာန်းမီက ဥပဒေရေးဆွဲရေး ကော်မရှင် သို့မဟုတ်ဥပဒေပြုအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းတွင် ဆွေးနွေးတင်ခဲ့သည့် အချက်မှတ်တမ်းများကိုလည်းကောင်း ရေးဆွဲသော ဥပဒေမူကြမ်းများကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဒေပြုရခြင်း၏ ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်ကိုလည်းကောင်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။

အခန်း (၃)
အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ

- ပုဒ်မ ၅ ။ (က) အောက်ပါစကားရပ်များကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရမည်-
- (၁) “မြန်မာ” ဆိုသော စကားရပ်ကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှင့်ပတ်သက်၍ သုံးစွဲရာ၌ ယင်းစကားရပ် တွင်ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း၊ ဗမာ စသော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးပေါင်းစုံပါဝင်သည်။

- (၂) “အခြေခံဥပဒေ” ဆိုသော စကားရပ်သည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ဆိုသည်။
- (၃) “အစိုးရ” ဆိုသော စကားရပ်တွင် ဆိုင်ရာကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြေခံဥပဒေဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့်ဖြစ်စေ နိုင်ငံတော်၏စီမံခန့်ခွဲမှုအာဏာ အပ်နှင်းခြင်း ခံရသောအဖွဲ့ အစည်း ကိုဆိုသည်။
- (၄) “ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း” ဆိုသော စကားရပ်သည် မြူနီစီပယ်ကော်မတီကို ဖြစ်စေ၊ မြို့တော်မတီကိုဖြစ်စေ သို့မဟုတ်ဒေသဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေကိုကြီးကြပ် အုပ်ချုပ်ရန် သို့မဟုတ် စီမံအုပ်ချုပ်ရန်ဥပဒေဖြင့် တာဝန်အပ်နှင်း ခြင်းခံရသော အစိုးရက တာဝန်အပ်နှင်းခြင်းခံရသော အခြားအဖွဲ့အစည်းကိုဖြစ်စေ ဆိုသည်။
- (၅) “ဥပဒေ”ဆိုသောစကားရပ်တွင် ဤဥပဒေအာဏာမတည်မီကဖြစ်စေ၊ အာဏာတည် ပြီးနောက် ဖြစ်စေ ဥပဒေပြု အာဏာပိုင်တစ်ရပ်ရပ်ကပြဋ္ဌာန်းထားသည့်ဥပဒေ၊ အက်ဥပဒေ၊ တစ်ချက်လွှတ်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ အမိန့်အပြင် ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာ တည် သောဓလေ့ထုံးတမ်း များလည်း ပါဝင်သည်။
- (၆) “နည်းဥပဒေ” ဆိုသောစကားရပ်တွင်ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် အပ်နှင်းသည့်လုပ်ပိုင် ခွင့်ကို သုံးစွဲ၍ ပြုလုပ်သော နည်းဥပဒေနှင့် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ နည်းဥပဒေ အဖြစ်ဖြင့် ပြုသော စည်းမျဉ်းဥပဒေပါဝင်သည်။
- (၇) “စည်းကမ်းဥပဒေ” ဆိုသောစကားရပ်သည် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် အပ်နှင်းသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို သုံးစွဲ၍ ပြုလုပ်သော စည်းကမ်းဥပဒေကိုဆိုသည်။
- (၈) “အမိန့်ကြော်ငြာစာ” ဆိုသောစကားရပ်သည် ပြန်တမ်းတွင်ပါဝင် သောအမိန့်ကို ဆိုသည်။
- (၉) “ပြန်တမ်း” ဆိုသောစကားရပ်သည် မြန်မာနိုင်ငံပြန်တမ်းကို ဆိုသည်။
- (၁၀) “စတင်အာဏာတည်ခြင်း”ဆိုသောစကားရပ်သည်ဥပဒေစတင်အာဏာတည်သည့် သို့မဟုတ် စတင်အကျိုးသက်ရောက်သည့် နေ့ရက်ကိုဆိုသည်။
- (၁၁) “နိုင်ငံသား” ဆိုသောစကားရပ်သည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသားကိုဆိုသည်။
- (၁၂) “နိုင်ငံခြားသား”ဆိုသောစကားရပ်သည်ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသားမဟုတ်သူကို ဆိုသည်။

- (၁၃) “တပ်မတော်” ဆိုသောစကားရပ်သည်နိုင်ငံတော်၏ကြည်းတပ်၊ရေတပ်နှင့် လေတပ် တို့ကို ဆိုသည်။
- (၁၄) “တရားရုံး” ဆိုသောစကားရပ်သည် တရားရုံးအဖွဲ့အစည်း၊ တရားသူကြီးအဖွဲ့၊ တရားစီရင်ရေးအဖွဲ့အပြင်၊ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသောအဖွဲ့တစ်ရပ်ရပ် သို့မဟုတ် အာဏာပိုင်တစ်ဦးဦး လည်း ပါဝင်သည်။
- (၁၅) “ကျမ်းကျိန်လွှာ” ဆိုသောစကားရပ်တွင် ကတိသစ္စာပြုလွှာ ပါဝင်သည်။
- (၁၆) “ကျမ်းသစ္စာပြုခြင်း” ဆိုသောစကားရပ်တွင် ကတိသစ္စာပြုခြင်းပါဝင်သည်။
- (၁၇) “လက်မှတ်ရေးထိုးသည်”ဆိုသော စကားရပ်တွင် မိမိအမည်ကို မရေးနိုင်သောသူ တစ်ဦးတစ်ယောက်က ကြက်ခြေခတ်ခြင်း၊ လက်ငွေနှိပ်ခြင်း၊ အစရှိသည့် အမှတ်အသား ပြုလုပ်ခြင်း ပါဝင်သည်။
- (၁၈) “မှတ်ပုံတင်ခြင်း”ဆိုသောစကားရပ်သည်စာတမ်းအမှတ်အသားများ မှတ်ပုံတင်ခြင်း အတွက်တည်ဆဲဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ခြင်းကိုဆိုသည်။
- (၁၉) “ရေးသားချက်” ဆိုသောစကားရပ်တွင် စာပုံနှိပ်ခြင်း၊ ကျောက်ပုံရေးကူးခြင်း၊ ဓါတ်ပုံရိုက် ကူးခြင်းအပြင် အများမြင်သာသော ဖော်ပြချက်များလည်း ပါဝင် ပါသည်။
- (၂၀) “မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း” ဆိုသောစကားရပ်တွင် မြေ၊ မြေမှ ဖြစ်ထွန်း လာသော အကျိုးခံစားခွင့်များ၊ မြေ၌စိုက်ထူထားသော အရာဝတ္ထုများအပြင် ယင်းအရာ ဝတ္ထုတို့တွင်အမြဲ တပ်ဆင်ထားသည့်အရာ ဝတ္ထုများလည်းပါဝင်သည်။
- (၂၁) “ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့်ပစ္စည်း”ဆိုသောစကားရပ်တွင်မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းမှ တစ်ပါး အခြားပစ္စည်း အမျိုးမျိုးပါဝင်သည်။
- (၂၂) “ပြစ်မှု” ဆိုသောစကားရပ်သည် တည်ဆဲဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်အရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက် သင့်နိုင် သောပြုလုပ်မှု သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှုကို ဆိုလိုသည်။
- (၂၃) “အားပေးကူညီခြင်း” သို့မဟုတ် “အားပေးအားမြှောက်ပြုခြင်း” ဆိုသော စကားရပ်တွင်ပြစ်မှုတစ်စုံတစ်ခုကိုကျူးလွန်စေရန်တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သူ့အား လှုံ့ဆော်ခြင်း သို့မဟုတ် ကူညီထောက်ပံ့ခြင်း သို့မဟုတ် ပြစ်မှုတစ်စုံတစ်ခုကို ကျူးလွန်ရန်အခြားသူတစ်ဦးနှင့် ပူးပေါင်းကြံစည်ခြင်း ပါဝင်သည်။

- (၂၄) “တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူ”၊ “သူတစ်ဦး”၊ “ပုဂ္ဂိုလ်” ဆိုသောစကားရပ်တွင် ကုမ္ပဏီ၊ အသင်း၊ အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုခု သို့မဟုတ်လူတစ်စုပါဝင်သည်။
- (၂၅) “အရွယ်ရောက်သူ” ဆိုသော စကားရပ်သည် အသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်ပြီးသူကို ဆိုသည်။
- (၂၆) “ဘခင်” ဆိုသောစကားရပ်တွင် ဥပဒေအရ မွေးစားသော ဘခင်လည်းပါဝင်သည်။
- (၂၇) “သား” ဆိုသော စကားရပ်တွင် ဥပဒေအရ မွေးစားသော သားလည်းပါဝင်သည်။
- (၂၈) “ရက်”ဆိုသောစကားရပ်သည် ညဉ့်သန်းခေါင်အချိန်မှစ၍ရေတွက်သော နှစ်ဆယ့် လေးနာရီ ကာလ အပိုင်းအခြားကို ဆိုသည်။
- (၂၉) “လ”ဆိုသောစကားရပ်သည်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပြက္ခဒိန်အရ ရေတွက်သော လ ကိုဆိုသည်။
- (၃၀) “နှစ်”ဆိုသောစကားရပ်တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပြက္ခဒိန်အရ ရေတွက်သော နှစ် ကိုဆိုသည်။
- (၃၁) “ရေယာဉ်” ဆိုသောစကားရပ်တွင် ရေးကြောင်းသွားလာရ၍ အသုံးပြုသော ယာဉ်အားလုံး ပါဝင်သည်။
- (၃၂) “သင်္ဘော” ဆိုသောစကားရပ်တွင် ရွက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ စက်ဖြင့်ဖြစ်စေ သွားလာသော ရေယာဉ်အားလုံး ပါဝင်သည်။
- (၃၃) “ရေယာဉ်မှူး” ဆိုသောစကားရပ်သည် ရေယာဉ်ကိုအမြဲတမ်းဖြစ်စေ၊ အခိုက် အတန်ဖြစ်စေ ကြီးကြပ် အုပ်ချုပ်ရသူ၊ ဦးစီးရသူ သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းရသူ ကိုဆိုသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းစကားရပ် တွင် ရေကြောင်းပြမပါဝင်။
- (၃၄) “လေယာဉ်” ဆိုသောစကားရပ်တွင်လေကြောင်းသွားလာရ၍အသုံးပြုသောယာဉ် အားလုံးပါဝင်သည်။
- (၃၅) “လေယာဉ်မှူး”ဆိုသောစကားရပ်သည် လေယာဉ်ကို အမြဲတမ်းဖြစ်စေ၊ အခိုက် အတန်ဖြစ်စေ ကြီးကြပ် အုပ်ချုပ်ရသူ သို့မဟုတ် ဦးစီးရသူကိုဆိုသည်။
- (၃၆) “သေတမ်း”ဆိုသောစကားရပ်သည် ရေးသားသူသေဆုံးပြီးသည့်နောက် ယင်း၏ ဆန္ဒအတိုင်း ပစ္စည်းများကို စီမံခန့်ခွဲစေရန် ညွှန်ကြားခဲ့သောစာတမ်း အမှတ် အသားကို ဆိုလိုသည်။

(ခ) အထက်ဖော်ပြပါ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်တို့သည် စကားရပ်များပါရှိသော ဥပဒေတွင် အခြားနည်း ဖော်ပြထားခြင်း သို့မဟုတ် ရှေ့နောက်စကားဆန့်ကျင်ခြင်း မရှိသရွေ့သာ အကျိုးသက်ရောက် စေရမည်။

ပုဒ်မ ၆။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်တွင် အခြားနည်းဖော်ပြထားခြင်းမရှိလျှင်-

(က) ယောက်ျားကို ရည်ညွှန်းသော စကားရပ်သည် မိန်းမနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်၊

(ခ) ကေဂုဏ်အဓိပ္ပာယ်ရှိသည့် စကားရပ်သည် ဗဟုဂုဏ်အဓိပ္ပာယ်ရှိသည့် စကားရပ်နှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်။ ဗဟုဂုဏ်အဓိပ္ပာယ်ရှိသည့် စကားရပ်သည် ကေဂုဏ်အဓိပ္ပာယ် ရှိသည့် စကားရပ် နှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည် ဟုမှတ်ယူရမည်။

ပုဒ်မ ၇။ (က) “မှ” သို့မဟုတ် “မှ စ၍” ဟူသော စကားရပ်ကို သုံးနှုန်းထားလျှင် ဖော်ပြသည့်ရက် သို့မဟုတ် ဖော်ပြသည့်ကာလအပိုင်းအခြား ပါဝင်သည်ဟုမှတ်ယူရမည်။

(ခ) “အထိ” ဟူသောစကားရပ်ကို သုံးနှုန်းထားလျှင် ဖော်ပြသည့် ရက်သို့မဟုတ် ဖော်ပြသည့် ကာလအပိုင်းအခြား ပါဝင်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ပုဒ်မ ၈။ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏အသက်ကို တွက်ချက်ရာတွင် ယင်းကိုမည်သည့် အချိန်၌ပင် မွေးသည် ဖြစ်စေ၊ မွေးနေ့ကို တစ်နေ့ဟု သတ်မှတ်ကာ ထည့်သွင်းရေတွက်ရမည်။ မွေးနေ့၏ တစ်နှစ်ပတ်လည် သောနေ့သို့ ကူးဝင်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အသက်တစ်နှစ်ပြည့်သည်ဟု သတ်မှတ်ရမည်။

ပုဒ်မ ၉။ မှုခင်းကိစ္စတစ်ခုခုကို ရုံးတစ်ခုခု၌ နေ့တစ်နေ့တွင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ် ကပြဋ္ဌာန်းထားရာ၌အဆိုပါနေ့သည်ရုံးပိတ်ရက်ဖြစ်နေလျှင် ထိုမှုခင်းကိစ္စကို ထိုရုံးပြန်လည်ဖွင့်လှစ်သည့်နေ့ တွင်ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သော်ယင်းမှုခင်းကိစ္စကိုသတ်မှတ်ထားသောအချိန်အတွင်းပြုလုပ်ဆောင်ရွက် သည် ဟုမှတ်ယူရမည်။

ခြွင်းချက်။ ဤပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် “ကာလစည်းကမ်းသတ်ဥပဒေ”တွင် အကျုံးဝင်သောမှုခင်းကိစ္စ နှင့်မသက်ဆိုင်စေရ။

ပုဒ်မ ၁၀။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ အကြောင်းကြားစာ၊ ဆင့်စာ၊ ပေးစာတစ်ခုခုကို စာပို့တိုက်မှတစ်ဆင့် ပို့ခွင့်ပြုသည့်အခါ ထိုစာကို မှန်ကန်စွာ လိပ်တပ်ပြီးနောက်စာပို့တိုက်က မှတ်ပုံတင်ပြုလုပ်၍ ပို့ခြင်းသည် ယင်းသို့ပို့ခြင်းဖြစ်သည်ဟုမှတ်ယူရမည်။ ထို့သို့ပို့ခြင်းမဟုတ်ကြောင်းသက်သေထင်ရှားအောင် မပြနိုင်လျှင် ထိုစာကိုစာပို့တိုက်က သာမန်အားဖြင့် ဝေငှပေးအပ်သင့်သည့်အချိန်တွင် ပို့ပြီးဖြစ် သည်ဟုမှတ်ယူရမည်။

ပုဒ်မ ၁၁။ အကွာအဝေးကို တိုင်းတာရာ၌ ရေညီပြင်ပေါ်တွင် မျဉ်းဖြောင့်အတိုင်း တိုင်းတာရမည်။ သို့ရာတွင် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်၌ အခြားနည်းပြဋ္ဌာန်းထားလျှင်ယင်းသို့ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်နည်းအရသာ တိုင်းတာရမည်။

အခန်း (၄)

ဥပဒေထုတ်ပြန်ခြင်း၊ အာဏာတည်ခြင်း၊ ရုပ်သိမ်းခြင်း

ပုဒ်မ ၁၂။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်၌ အခြားနည်းဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါက ယင်းဥပဒေသည် နိုင်ငံတော် တစ်ဝန်းလုံးတွင် အာဏာတည်ရမည်။

ပုဒ်မ ၁၃။ (က) ဥပဒေတိုင်းကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက လက်မှတ် ရေးထိုး ရမည်။ ယင်းကို ပြန်တမ်းတွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။

(ခ) ဥပဒေတစ်ရပ်တွင် ယင်းဥပဒေ အာဏာတည်သည့် နေ့ရက်ကို အတိအလင်း သတ်မှတ်ထား ခြင်းမရှိလျှင် ယင်းဥပဒေသည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေး ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက ကြေညာသည့်နေ့ရက်တွင်စတင်အာဏာတည်စေရမည်။

(ဂ) ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်တွင် မည်သည့်နေ့ရက်မှစ၍ အာဏာတည်စေရမည်ဟု ဖော်ပြထား လျှင်ယင်းဥပဒေသည် စတင်အာဏာတည်ရမည့်နေ့သို့ ကူးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အာဏာ တည်စေရမည်။

ပုဒ်မ ၁၄။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို အခြားဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် ရုပ်သိမ်းလျှင် ယင်းသို့ ရုပ်သိမ်းခြင်း မပြုမီက-

(က) ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်၏ အာဏာသက်ရောက်ခဲ့ခြင်းကို မထိခိုက် စေရ။ ထို့ပြင်ယင်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အရ နည်းလမ်းတကျပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည် တို့ကိုမထိခိုက်စေ။

(ခ) ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ရရှိခဲ့သည့် ရပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် အခွင့် အရေးကိုလည်းကောင်း၊ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည့် တာဝန်ကျခံခဲ့ရသည့် ကြွေးမြီတို့ကို လည်းကောင်း၊ မထိခိုက်စေရ။

(ဂ) ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အရခံခဲ့ရသော ပြစ်ဒဏ်နှင့် ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာ အဖြစ် ပစ္စည်းသိမ်းယူခံရခြင်းတို့ကို မထိခိုက်စေရ။

(ဃ) အထက်ကဆိုခဲ့သော ရပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် အခွင့်အရေး သို့မဟုတ် တာဝန် သို့မဟုတ် ကြွေးမြီ သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်သို့မဟုတ်ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ်ပစ္စည်းသိမ်းယူခံရခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၊ မှုခင်း၊ တရားစွဲဆိုလျှောက်ထားနိုင်ခွင့် တို့ကို မထိခိုက်စေရ။ ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသောဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်သည် အတည်ဖြစ်နေသေး ဘိသကဲ့သို့ ဆက်လက် ပြုလုပ်နိုင်သည့် ပြင်ယင်းဥပဒေအရပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်း ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းယူခြင်း တို့ကိုဆက်လက်ပြုလုပ်နိုင်သည်။

ခြွင်းချက်။ ရုပ်သိမ်းခြင်းပြုသော ဥပဒေ၌ တစ်နည်းတစ်ဖုံ ဖော်ပြထားလျှင် ယင်းသို့ ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်းသာ ဖြစ်စေရမည်။

ပုဒ်မ ၁၅။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ကို အခြားဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် ရုပ်သိမ်းပြီးသည့်နောက် ယင်းသို့ ရုပ်သိမ်းခြင်းပြုသော ဥပဒေကို တဖန် ရုပ်သိမ်းလိုက်ပြန်လျှင်ရုပ်သိမ်းခြင်းခံခဲ့ရသော မူလဥပဒေသည် ပြန်လည်၍ အာဏာမတည်စေရ။ သို့ရာတွင် နောက်ဆုံးပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့် ရုပ်သိမ်းခြင်းပြုသော ဥပဒေ တွင် တစ်နည်း တစ်ဖုံဖော်ပြထားလျှင် ယင်းသို့ ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်းသာဖြစ်စေရမည်။

ပုဒ်မ ၁၆။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို အခြားဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် ရုပ်သိမ်းပြီးသည့်နောက် ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အစားထိုးသည့်အနေဖြင့်ဥပဒေအသစ်တစ်ရပ် ပြဋ္ဌာန်းသည့် အခါ မည်သည့်ဥပဒေသို့မဟုတ် စာချုပ်စာတမ်းတွင် မဆို ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော မူလဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ရည်ညွှန်းခြင်းသည်အဆိုပါ ဥပဒေသစ်ကို ရည်ညွှန်းခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ် ကောက်ယူရမည်။

အခန်း(၅)

အာဏာမတည်သေးသော ဥပဒေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

ပုဒ်မ၁၇။ (က) ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ကို ပြဋ္ဌာန်းထုတ်ပြန်ပြီးဖြစ်သော်လည်း ယင်းဥပဒေသည် ချက်ချင်း အာဏာ မတည်သေးလျှင် ယင်းဥပဒေအရ ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသောနည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့် စည်းကမ်း ဥပဒေများ ကို ကြိုတင်၍ ထုတ်ပြန်ထားနိုင်သည်။

(ခ) ယင်းသို့ အာဏာမတည်သေးသည့် ဥပဒေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါကိစ္စများနှင့် သက်ဆိုင်သော အမိန့်များကို ကြိုတင်၍ ထုတ်ပြန်ထားနိုင်သည် -

(၁) ယင်းဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်စေခြင်းကိစ္စ၊

- (၂) ယင်းဥပဒေအရ တရားရုံးနှင့် အခြားရုံးများ ဖွဲ့စည်းခြင်းကိစ္စ၊
- (၃) ယင်းဥပဒေအရ တာဝန်ယူရသော အဖွဲ့အစည်း ခန့်ထားသည့် ကိစ္စ၊
- (၄) အကြီးအကဲ၊ တာဝန်ထမ်းဆောင်သူ ဝန်ထမ်းတို့ကို ခန့်ထားသည့်ကိစ္စ၊
- (၅) ယင်းဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသော ကိစ္စ၊
- (၆) ယင်းဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရသည့် အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မည်သည့်အချိန်၊ မည်သည့်နေရာတွင် မည်သည့်နည်းလမ်းအတိုင်း ဆောင်ရွက် ရမည်ဟူသော ကိစ္စ၊
- (၇) မည်သည့်အခကြေးငွေပေးရမည်ဟူသောကိစ္စ။
- (၈) ယင်းသို့ ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ စည်းကမ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် အမိန့်သည် ယင်းဥပဒေ စတင်အာဏာမတည်သေးသမျှကာလပတ်လုံး အကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိစေရ။

အခန်း(၆)

နည်းဥပဒေ စသည်တို့ပြုလုပ်ခြင်း၊ အနက် အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုခြင်း

ပုဒ်မ၁၈။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ နည်းဥပဒေကိုဖြစ်စေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေကိုဖြစ်စေ၊ စည်းကမ်း ဥပဒေကိုဖြစ်စေ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာကိုဖြစ်စေ၊ အမိန့်ကိုဖြစ်စေထုတ်ပြန်နိုင်ခွင့်ရှိလျှင် ယင်းနည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ စည်းကမ်းဥပဒေ ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ သို့မဟုတ် အမိန့်ကိုဖြည့်စွက်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ပြောင်းလဲခြင်း၊ဖျက်သိမ်းခြင်းလည်း ပြုနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ပုဒ်မ၁၉။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ထုတ်ပြန်သော နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ စည်းကမ်းဥပဒေ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာနှင့် အမိန့်တစ်ခုခု၌ပါရှိသော စကားရပ်များ၏အဓိပ္ပါယ်သည် ယင်းဥပဒေတွင် အနက် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသည့်အတိုင်းဖြစ်စေရမည်။ သို့ရာတွင် အခြားနည်းအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရမည်ဟု ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းလျှင်ယင်းသို့ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်းဖြစ်စေရမည်။

ပုဒ်မ၂၀။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ရုပ်သိမ်းပြီးနောက် ယင်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ ကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အသစ်တစ်ရပ်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့်အခါ အဆိုပါ ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ပြုလုပ်ခဲ့သော နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ စည်းကမ်းဥပဒေ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ

နှင့် တကွ ရာထူးခန့်ထားမှု အသီးသီးသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အသစ်နှင့် မဆန့်ကျင်သမျှ ဆက်လက် အာဏာ တည်စေရမည်။

**အခန်း(၇)
ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေများ**

ပုဒ်မ ၂၁။ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးတို့၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်အရ ချမှတ်သည့် ငွေဒဏ်အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်။ သို့ရာတွင် ယင်းသို့ မသက်ဆိုင်စေရဟု ထိုဥပဒေတွင် အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားလျှင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း ဖြစ်စေရမည်။
ပုဒ်မ ၂၂။ ပြုလုပ်မှု သို့မဟုတ် ပျက်ကွက်မှု တစ်ခုခုသည် ဥပဒေနှစ်ရပ် သို့မဟုတ် နှစ်ရပ်ထက်ပိုသော ဥပဒေများအရ ပြစ်မှုမြောက်လျှင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကိုယင်းဥပဒေများအနက် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့်သာ တရားစွဲဆိုအပြစ်ပေးရမည်။ ပြစ်မှုတစ်ရပ်တည်းအတွက် ပြစ်ဒဏ်တစ်ကြိမ်ထက်ပို၍ မခံစေရ။

**အခန်း(၈)
တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း၊ ဆက်ခံဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ရပ်စဲခြင်း**

ပုဒ်မ ၂၃။ တာဝန်တစ်ခုခုကို ပေးအပ်ရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်အမည်ဖြင့်ဖြစ်စေ ရာထူးအလျောက် ဖြစ်စေ ပေးအပ်နိုင်သည်။ ယင်းသို့ပေးအပ်ရာ၌ ခေတ္တသော်လည်းကောင်း၊ အမြဲတမ်းသော်လည်းကောင်း ပေးအပ် နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် တာဝန်ပေးအပ်ခွင့်ပြုသော ဥပဒေ၌ တစ်နည်းတစ်ဖုံ ဖော်ပြထားလျှင် ယင်းသို့ ဖော်ပြသည့် အတိုင်းသာဖြစ်စေရမည်။

ပုဒ်မ ၂၄။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်သည် တာဝန်တစ်ခုခုကို ထမ်းဆောင်နေသူနှင့် သက်ဆိုင် ကြောင်း ပါရှိလျှင် ယင်းတာဝန်ကို အခိုက်အတန့်အားဖြင့်ထမ်းဆောင်နေသူနှင့်လည်း သက်ဆိုင်သည်ဟု မှတ်ယူ ရမည်။

ပုဒ်မ ၂၅။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်သည် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦး တစ် ယောက် နှင့်သက်ဆိုင်ကြောင်းဖော်ပြထားလျှင် ထိုအဖွဲ့ အစည်းသို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ် ၏ ဆက်ခံသူနှင့် လည်း သက်ဆိုင်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ပုဒ်မ ၂၆။ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ သူတစ်ဦးကို ရာထူးတစ်ခုခုတွင် ခန့်ထားနိုင်ခွင့်ရှိသော အာဏာပိုင်သည် ထိုသို့ခန့်ထားသောသူကို ရာထူးမှ ရပ်စဲခြင်း သို့မဟုတ်ထုတ်ပယ်ခြင်းလည်း ပြုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင်ထိုဥပဒေ၌ ယင်းကဲ့သို့ မဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း ဖော်ပြထားလျှင် ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ခွင့်မရှိစေရ။

အခန်း(၉)

အထွေထွေ

ပုဒ်မ ၂၇။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် ဥပဒေများ၏အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို တညီတညွတ် တည်း ဖြစ်စေရန် ဖွင့်ဆိုပေးရမည်။

ပုဒ်မ ၂၈။ (က) ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအာဏာ စတင်သည့်နေ့၌ ယင်းအခြေခံ ဥပဒေတွင်ပါရှိသောစကားရပ်များဖြင့် ရှိရင်းစွဲ ဥပဒေများတွင် ပါရှိသော သက်ဆိုင်ရာ စကားရပ်များကို ဆီလျော်အောင် အစားထိုးပြီး ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(ခ) ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်တွင် ပါရှိသော စကားတစ်ရပ်တစ်ခုခုကို အခြေခံဥပဒေတွင် ပါရှိသော မည်သည့် စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးပြောင်းလဲကြောင်းကိုအမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။

ပုဒ်မ ၂၉။ မြန်မာနိုင်ငံယေဘုယျ စကားရပ်များအက်ဥပဒေ (The Burma General Clause Act) ကို ဤဥပဒေဖြင့်ရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။